

OPSTAND

Agave Kruijssen

OPSTAND

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2015

Coverontwerp Studio Lannoo

Coverbeelden:

Links: © Ollyy / Shutterstock

Rechts: © Daniel Murtagh / Trevillion Images

Onder: © Stephen Mulcahey / Arcangel Images

ISBN 978 94 014 2965 5

D/2015/45/576

NUR 284

Agave Kruijssen is lid van De Schrijvers van de Ronde Tafel



**schrijvers van
de ronde tafel**

Vooraf

Het was nu of nooit. Het groepsgevecht was immers het hoogtepunt van het toernooi. Filip drukte zijn kuit tegen de flanken van Zephyr en velde zijn lans. Hij moest voorzichtig zijn, de ondergrond was glad, ondanks het zand dat was opgebracht. Maar hij wilde indruk maken. Hij had haar zien zitten tussen haar tantes, naast de bruid.

Zephyr briepte zachtjes en zijn adem wasemde in de koude januarilucht. Vaandels sierden de hoge muren van de Dillenburg en overal hingen festoenen en wimpels.

Aan de overzijde van het veld stonden de Nassaus opgesteld: de graven Jan, Lodewijk en Adolf, de graaf van Schwarzburg en die van den Bergh, maar het meest oogverblindend was Willem, graaf van Nassau en prins van Oranje. Het licht van de flambouwen vlamde in de gouden sierranden op zijn gezwarte harnas en een oranje-wit-blauwe vederbos tooide zijn helm.

Deze edelman, de machtigste en rijkste van de Nederlanden, was de vader van het meisje dat hij sinds drie dagen, vier uren en ongeveer drie kwartier aanbad. Filip was bereid voor haar te sterven.

Ook Oranje velde zijn lans. Hun blikken kruisten elkaar en de prins bleef hem strak aankijken, met opgeheven kin. Zephyr stampte ongedurig in het zand. Toen klonk het verlossende signaal. Filip liet de teugels vieren en zijn paard schoot vooruit, nog vóór dat van zijn broer, de bruidegom. Het was alsof Zephyr rook wat er op het spel stond. Hij stormde recht op het doel af.

De prins reed achteloos, zijn paard in een soepel galopje. Toen gaf hij het de sporen. Filip zag het, zette zich schrap en omklemdde zijn lans.

De dreun was ontzaglijk. Hij schokte en snakte naar adem, hij kwam los van zijn zadel en verloor de macht over zijn paard. Zijn val leek uren te duren. Al het staal om Filips lijf piepte en kraakte. Eerst raakte zijn rechterschouder het zand, toen zijn hoofd. Hoeven dreunden en stampden naast hem, ijsskoude modder striemde in zijn gezicht. Hij hoorde Zephyr hinniken en terwijl hij een hap zand uitspuugde, draaide hij zich langzaam op zijn rug. Lucht, hij had weer lucht!

Vier hoeven en een blauw sjabrak: Oranje stond naast hem, hoog in het zadel torende hij boven hem uit. Een ogenblik keek hij op hem neer en knikte. De vederbos wuifde op en neer. Toen boorde de prins zijn sporen in de flanken van zijn Andalusische hengst.

Zijn broer was de eerste die na het toernooi bij hem kwam. ‘Hoe gaat het?’ vroeg hij. ‘De prins laat naar je toestand informeren.’

Dat dus nog wel. Filip lag op zijn bed, ziek van schaamte. Zijn ribben deden zeer. ‘Niks aan de hand’, zei hij terwijl hij zich oprichtte. ‘Vanavond dans ik weer.’

‘Ha!’ zei zijn broer. ‘Dat gaat je beter af dan dit.’ En hij lachte nog eens, de gelukkige bruidegom. Filip kon hem even niet luchten of zien.

Maar Wolf nam plaats op de rand van het bed. ‘Zo gaan die dingen, Filip.’ Hij was opeens ernstig. ‘De prins kan je belangstelling voor zijn dochter niet waarderen.’

‘Hoezo?’ zei Filip. ‘Welke dochter?’

Wolf grijnsde. ‘Dat weet je best.’ Hij gaf hem een vriendschappelijke duw tegen zijn schouder die Filip bijna deed schreeuwen van de pijn. ‘Ik zal mijn prinselijke zwager laten weten dat het uitstekend met je gaat’, zei Wolf terwijl hij de kamer uit liep.

De deur viel dicht en Filip zakte voorzichtig terug in de kussens. Hij had nog drie uur voor het souper, drie uur om te herstellen.

Zou zij hem nog zien staan?

DEEL I

1567-1568

MAYKE

Haast

Elf jaar was Mayke toen haar leven op zijn kop werd gezet. Niet alleen haar leven, maar het leven van de hele familie, het leven van honderdduizenden mensen in de Lage Landen. Mayke had gedacht dat ze het ergste wel had meegemaakt toen haar vader na haar moeders dood trouwde met Anna van Saksen, maar dat was een vergissing. Het kon nog veel erger.

Tot dat moment had haar leven aan het hof van Margaretha van Parma, landvoogdes der Nederlanden, nog veel weg van een sprookje. Wat was ze gelukkig als hofdame bij tante Margaretha in het oude paleis op de Koudenberg in Brussel! De landvoogdes was de machtigste vrouw van het land en natuurlijk had ze het druk, net als Maykes vader. Diepe rimpels tekenden maar al te vaak haar voorhoofd. Als Mayke dat zag, voelde ze de zorgen ook op haar eigen schouders drukken. Ze had nu eenmaal een soort gevoeligheid ontwikkeld voor de stemming van iedereen om zich heen. Dat kwam door haar stiefmoeder, het Serpent, zoals ze haar in gedachten was gaan noemen. In de tijd dat Mayke nog bij haar vader in Breda woonde, keek het Serpent nooit naar haar om, of het moest zijn om zich op haar af te reageren en haar de huid vol te schelden. Vooral dat laatste kon ze goed.

Van haar eigen moeder kon Mayke zich niets herinneren. Er was alleen een vaag gevoel, alsof ze honger had, een soort verlangen naar aandacht, warmte en gezelligheid.

Bij tante Margaretha was het meestal gezellig. Na de vergaderingen met haar raadsheren trok de landvoogdes zich terug met haar *filles*

d'honneur, haar hofdames, om een spelletje te doen, te musiceren of gewoon te kletsen en te handwerken. Heel vaak ook gingen ze wandelen in het paleispark en de wilde dieren voeren in hun kooien. Een enkele keer ging tante op jacht in het Zoniënwoud, maar dan moest Mayke thuisblijven. 'Later,' zei tante, 'later mag je mee. Dan geef ik je een valk en leer ik je de fijne kneepjes van het vak.' En ze lachte zachtjes terwijl ze Mayke over haar wang streek.

Vader zag ze alleen wanneer hij aan het hof was en ze hem tegenkwam in de hal of in de tuin. Altijd liep hij gehaast rond, meestal met zijn edellieden op een drafje achter zich aan of ook wel alleen, met stapels documenten onder zijn arm. Dat was in de tijden dat hij in de Raad zat die tante Margaretha adviseerde. Soms bleef hij een hele poos weg en dan waren de rimpels in tantes voorhoofd extra diep.

'Waar is mijn vader nu?' waagde Mayke haar eens te vragen.

'Je vader is in Antwerpen', antwoordde de landvoogdes met een ernstig gezicht. 'Een lastige stad, meisje, heel lastig. Een havenstad trekt volk aan dat je liever niet zou hebben. Het wemelt er van de protestanten. Het is een vergaarbak van ketters uit heel Europa.'

Het Serpent was protestant! Mayke keek haar geschrokken aan.

'Dat zijn mensen die misleid zijn, m'n kind', zei tante. 'Mensen die denken dat ze de kerk en het ware geloof moeten verlaten om te luisteren naar vreemde leidsmannen als Luther en Calvijn.' Tante zweeg even en staarde door het open venster. Buiten klonk het gefluit van een merel. 'Hun zielen gaan verloren, m'n kindje, eeuwig zullen ze branden in de hel, maar wat moet ik beginnen? De koning wil hen streng vervolgen en de ketters dwingen hun dwaling op te geven. Voor hun eigen bestwil, natuurlijk.' Ze zuchtte diep. 'Maar ik betwijfel of dat helpt. Ik hoop nu met heel mijn hart dat je vader de stad onder controle houdt.' Ze zweeg een ogenblik. 'Ik hoop dat hij woord houdt.'

Bijna werd Mayke kwaad. Haar vader was een edelman, hij hield altijd woord! Maar nog net op tijd slikte ze haar woorden in.

Dat was de enige keer dat tante haar echt over haar zorgen vertelde. Verder leek ze Mayke en haar andere *filles* af te schermen

van de boze wereld, zoals een moederzwaan haar vleugels over haar kuikens spreidt.

Zo kwam het dat Mayke leerde borduren met de mooiste zijde, luitspelen, zingen en dansen en dat ze uitzag naar de dag dat ze van tante een valk zou krijgen.

Maar op een vroege voorjaarsdag in 1567 kwam er een brief van vader die alles veranderde.

‘Je grootmoeder is ziek’, zei tante Margaretha toen ze de brief had gelezen. ‘Ze wil je heel graag nog een keertje zien, m’n kind.’ Ze haalde diep adem alsof de beslissing haar zwaar viel. ‘Ik vind dat je moet gaan. Ga maar gauw je spullen pakken. Sybille helpt je. Dan schrijf ik intussen een briefje aan je vader.’

Even later had tante haar omhelsd, stevig, alsof het voor het laatst was. Ze zuchtte diep en Mayke hoorde de baleinen van haar lijfje kraken. ‘Je kunt altijd terugkomen’, fluisterde tante. Ze drukte een kus op haar voorhoofd en duwde haar met een glimlach van zich af.

Ondanks de zachte lente was het ’s avonds nog koud. Mayke dook weg onder haar bontdeken. Zo zou Sybille ook niet merken dat ze hilde.

De wielen van de koets bonkten door de kuilen, alles schudde heen en weer, maar ze hadden blijkbaar haast. Vader was al vooruit gereisd, met haar stiefmoeder en de kleine Annet. ‘Het zal wel stil en kaal zijn in Breda’, zei Sybille. ‘Iedereen is al weg. Stel je voor: wagens volgeladen met zilveren vaatwerk en dure tapijten, paarden, jachthonden en de hele hofhouding van meer dan 150 pages, koks, stalknechten, kamermeisjes, kamerheren, lakeien, soldaten, jachtmeesters... Heel Breda is uitgelopen.’

Mayke begreep er niets van. Vader ging wel vaker naar de Dillenburg. Dan hoefde toch niet de hele hofhouding mee? Waarom zoveel? En waarom die haast?

Ze miste tante Margaretha nu al. Telkens moest ze denken aan haar afscheidswaarden. ‘Je kunt altijd terugkomen.’ Waarom had tante dat gezegd? Natuurlijk zou ze terugkomen! Tenminste, dat had Mayke op dat moment gedacht. Maar nu ze in de koets zat en

de verhalen van Sybille hoorde, was ze er niet meer zo zeker van.

‘Er klopt iets niet’, zei ze ten slotte tegen Sybille. ‘Ze zijn weg omdat er iets is gebeurd. Komt het door mijn stiefmoeder?’

Sybille schoot in de lach en Mayke voelde een steek achter haar ribben. Wat viel er te lachen? Het was diep treurig. Het Serpent maakte immers ruzie met iedereen. Hoe vaak was ze niet uitgelachen aan het hof in Brussel?

‘Je bedoelt dat ze weer iemand heeft uitgescholden?’ giechelde Sybille. ‘Wat een grap! Weet je nog toen ze gravin Sabine geen voorrang wilde geven?’

O ja, Mayke zou het nooit vergeten. Gravin Sabine was de vrouw van graaf Lamoraal van Egmond, de belangrijkste edelman van het land. ‘Ik ben de dochter van de keurvorst van Saksen en de prinses van Oranje!’ had haar stiefmoeder uitgeroepen bij de deur van de aula. ‘Ik heb toch zeker voorrang op een gravin!’

‘Weet je nog’, verkneukelde Sybille zich, ‘wat voor scène ze schopte? Ik wist niet dat een prinses zo kon schelden. Ze leek wel een straatmeid!’

Mayke kromp ineen van schaamte. Ze wist het nu zeker: ze had een hekel aan Sybille.

De volgende morgen, na een kille nacht in het kasteel van Breda, ging de reis verder. De nevels hingen over het land en het was koud. Ze zouden over Boxmeer reizen, waar tante Maria en haar gezin woonden, en daarna verder naar Kleef.

‘Probeer nog wat te slapen’, zei Sybille. ‘Dan gaat de reis misschien sneller.’

Maar Mayke wilde niet slapen, ze kón het niet. Ze was boos, hoewel ze niet goed wist waarom. Gedachten schoten door haar hoofd als de ballen op haar vaders kaatsbaan. Mayke keek altijd graag naar de heren die zich de benen uit hun lijf renden om de bal nog net met hun racket naar de andere kant te meppen. Heen en weer, heen en weer. Op een lome, zomerse dag had dat iets rustgevends. Vader was er dol op en het voordeel was dat er geen ge-

wonden of doden bij vielen, zoals bij een toernooi. Het was pure ontspanning.

Maar het kaatsen in Maykes hoofd was allesbehalve dat: ze werd er gek van. Waarom moesten ze zo plotseling weg? Waarom had vader zo veel meegenomen? De zalen van het kasteel van Breda klonken hol nu de grootste tapijten waren weggehaald. Je had toch geen tapijten nodig als je naar grootmama ging?